

TØR VI SPØRGE PUBLIKUM?

Publikumsudvikling er et varmt emne på mange teatre i disse år. I England har man lukket publikum meget langt ind i teatrets maskinrum.

FAGLIGT FÆLLESSKAB

Det handlede bl.a. om kontrakter, betaling og rettigheder, da DSF holdt generalforsamling – i år med gæstetaler fra New Zealand.

DAGPENGE-REDNING

Regeringen og Enhedslisten redder i første omgang de mange, der stod til at ryge ud af dagpengesystemet. Men det er slet ikke nok, mener DSF.

#04 2013

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

OPERAEN IND I FREMTIDEN

TO CHEFER OM PUBLIKUM OG UDVIKLING

KULTURPRISEN TIL LISE NØRGAARD

SEKRETARIAT FOR DANSK SKUESPILLERFORBUND OG FILMEX

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 8 gange årligt.
Oplag: 2.700 eks. - Abonnement: 425 kr. årligt

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund,
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Fax: 33 24 81 59
Mandag-fredag 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
pmm@skuespillerforbundet.dk
Redaktion: Pia Møller Munksgaard (redaktør),
Katja Holm (ansvarshavende).

Annoncer sendes til: Jette Rydder
jr@skuespillerforbundet.dk.
(Debatindlæg, anmeldelser, mindeord osv. må
maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum.)

Tryk: KLS Grafisk Hus.
Design: ad-man.dk.

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b x h)

Helside annonce (170 x 270) 9.000 kr.
Bagsiden (190 x 260 + beskæring) 9.000 kr.
¾ side annonce (170 x 192) 6.500 kr.
½ side annonce (170 x 133) 5.000 kr.
½ side annonce - horisontal (170 x 60) 2.500 kr.
½ side annonce - vertikal (54 x 270) 3.500 kr.
Visitkort-annonce (83 x 58) 700 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)
Medlemsannoncer (83 x 58) 350 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.

Særlige annoncønsker:

Kontakt Jette Rydder - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE

Katja Holm (formand), Kristine M. Brendstrup,
Dorthe Hansen Carlsen, Julie Carlsen, Mette
Frank (orlov), Elisabeth Halling, Ole Jacobsen,
Henrik Jandorf, Sofia Karlsson, Rebekka Lund,
Thomas Magnussen, Mette Marckmann, Maj-
Britt Mathiesen, Frederik Meldal Nørgaard, Ulla
Ricklander.
Suppleant: Trine Runge og Christian Damsgaard.

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
Kommunikationschef: Pia Møller Munksgaard
Seniorkonsulent: Mikael Waldorff
Regnskabsfører og Filmex: Heidi Holm Madsen
Bogholder: Lis Jespersen
Chefjurist: Maj Hagstrøm
Juridiske konsulenter: Magnus Homann Poulsen,
Jørgen Byrdal Kloch Larsen og
Berit Lassen
Socialkonsulent: Nanna Møller
IT- manager og Filmex: Sengül Kaya-Mortensen
Kursussekretær: Karin Iwersen
Sekretær for formand og sekretariatschef:
Tine Fangel
Webmaster og Filmex: Jette Rydder
Håndbog og Filmex: Kristine Staffeldt
Omstilling/Sekretær: Hanne Arlund

541 Trykkeri 016

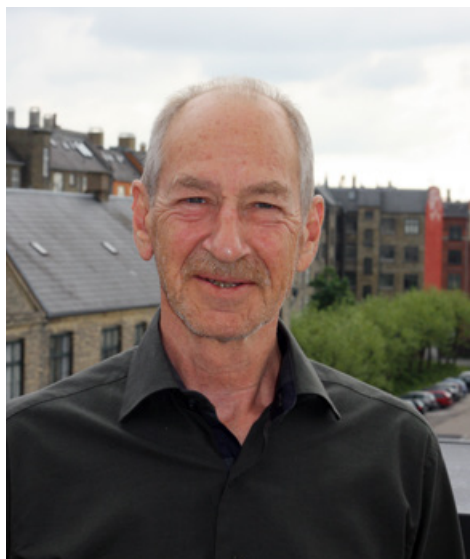

No. 001
KLIMA-NEUTRAL
TRYKSAG

MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C022933

AFSKEDSRECEPTION FOR MIKAEL WALDORFF

Efter næsten 30 år i Dansk Skuespillerforbund stopper Mikael Waldorff nu sin daglige gang i huset.

DSF vil gerne takke Mikael for hans engagement og det store stykke arbejde, han har udført her i forbundet igennem alle årene. Derfor inviterer vi til reception

ONSDAG DEN 19. JUNI 2013

FRA KL. 15.00 – 18.00
I FORBUNDETS LOKALER
TAGENSVEJ 85, 2.
2200 KØBENHAVN N

Vi serverer lidt mad og drikke og håber, du har lyst til at komme og være med til at give Mikael en festlig dag.

Uanset hvor du er
– uanset hvad du gør

HUSK KONTRAKTEN!

Selv om hjertet er varmt,
kan du godt holde hovedet koldt.

#04 2013

NÅR VI SPØRGER PUBLIKUM

4

Publikumsudvikling er et varmt emne på danske teatre i disse år. I England er man nogle steder gået meget langt i involveringen af teatergængerne. Man taler om "Public Engagement" og lader publikum få medbestemmelse i alt fra repertoirevalg til ansættelse af teaterdirektør.

BESKYT DIG SELV – BRUG KONTRAKT

7

Kontrakter og rettigheder var på dagsordenen på DSF's generalforsamling, da formanden præsenterede et nyt initiativ med en række vejledende kontrakter. Der var også besøg fra den new zealandske skuespillerformand, der mødte forsamlingen med en traditionel maori-hilsen. Kulturpris gik i år til journalisten og forfatteren Lise Nørgaard.

HVOR GÅR DANSK OPERA HEN?

12

De store følelser og tidssvarende opsætninger skal bringe dansk opera ind i fremtiden og ud til et større publikum, mener cheferne for Den Kongelige Opera og Den Jyske Opera. Tyske Sven Müller og engelsk/irske Annilese Miskimmon fortæller også om deres oplevelser i mødet med Danmark, med kunsten og kulturen.

OPERA UD I GADERNE

16

Til sommer løber Copenhagen Opera Festival af stablen for femte gang. Målet er at bringe opera tættere på danskernes hverdag. I år sker det med både en ny chef i spidsen og en ny egen scene midt i København.

REDNING AF LEDIGE

17

Regeringen og Enhedslisten har med en ny aftale reddet de mange tusinde ledige, der stod til at falde ud af dagpengesystemet. Bedre end ingenting, men ikke godt nok, mener DSF.

FORSLAG OM ÅBEN SCENE

18

Organisationerne Scenekunstnere Uden Scene og Uafhængige Scenekunstnere har sendt Kulturministeriet et forslag til, hvordan de penge, der er afsat til en åben scene i København, kan komme i spil – også inden man får etableret den fysiske scene.

Forsidefoto: Sven Müller og Annilese Miskimmon Foto: Henning Hjorth

Foto: Palle Peter Skov

Foto: Diana Axelsen

Foto: Henning Hjorth

Cirka 50 teaterfolk fra hele landet var mødt op til årets egnsteaterkonference på Mungo Park Kolding. Konferencen holdes en gang om året, og i år fandt den sted for tredje gang.

HVAD SKER DER, NÅR VI SPØRGER PUBLIKUM?

PUBLIKUMSUDVIKLING ER PÅ MANGES LÆBER I DEN DANSKE TEATERBRANCHE. I ENGLAND TALER MAN OM "PUBLIC ENGAGEMENT", HVOR PUBLIKUM FORVANDLES FRA TILSKUER TIL MEDBESTEMMER I ALT FRA REPERTOIREVALG TIL ANSÆTTELSE AF TEATERDIREKTØREN. DET FORTALTE SENIORFORSKER LEILA JANCOVICH VED ÅRETS EGNSTEATERKONFERENCE PÅ MUNGO PARK KOLDING.

Af Anne Splittorff Foto: Palle Peter Skov

Publikumsudvikling. Publikumsrelation. Publikumsengagement. Scenen var sat, da cirka 50 teaterfolk fra nær og fjern var samlet til årets egnsteaterkonference på Mungo Park Kolding i begyndelsen af maj.

Det faglige tema var publikumsudvikling, som efterhånden er blevet et buzz-word i den danske teaterbranche. Ambassadørkorps, saloner og borgerscener har definitivt revet den fjerde væg ned og inviteret publikum indenfor.

Men hvad er publikumsudvikling egentlig? En salgs- og markedsføringsstrategi? Gammel vin på nye flasker? Eller

er publikumsudvikling en kulturpolitisk målsætning om at demokratisere scenekunsten, så flere får mere ud af teatret? Disse spørgsmål og mange andre blev vendt og drejet i oplæg, workshops og 1:1-samtaler i Mungo Park Koldings afkroge.

MEDBESTEMMELSE

En af oplægsholderne på konferencen var Leila Jancovich, seniorforsker i Event Marketing ved Leeds Metropolitan University. I hendes hjemland England har publikumsudvik-

ling være en del af den politiske agenda i mange år. Her har et stigende offentligt krav om en legitimering og demokratisering af kunsten sat teatrene på en hård opgave med at indfange nye publikumsgrupper.

I den forbindelse er publikumsudvikling i engelsk regi blevet videreudviklet til begrebet "Public Engagement". Et vigtigt element i denne tilgang er borgerinddragelsen på engelsk kaldet "participatory decision making".

Borgerinddragelse handler om at demokratisere de kulturpolitiske beslutningsprocesser og dermed give borgerne mulighed for at præge de kulturtilbud, de møder. Kort sagt inviteres publikum helt ind i hjertet af teatret og er med til at tage de afgørende beslutninger både på det kunstneriske og ledelsesmæssige plan. På den måde udfordrer "participatory decision making" eksempelvis spørgsmålet om kunstnerisk frihed, for hvad sker der, når borgerne bliver spurgt?

Her er det afgørende, ifølge Leila Jancovich, at processen bliver kvalificeret, og at borgerne undervejs får tildelt en større indsigt i kulturpolitikken og kunstinstitutionerne.

Undervejs i sit oplæg præsenterede Jancovich sine erfaringer fra to engelske teatre, som har inddraget borgerne i større eller mindre grad. Resultatet har været en tydelig demokratisering af deres virke – uden at det er endt i populisme og jagten på laveste fællesnævner, som ellers er den typiske bekymring ved at give borgerne en finger med i spillet, forklarede Jancovich.

PUBLIKUM VIL UDFORDRES

Louise Ejgod fra Aarhus Universitet forsker til dagligt i publikumsudvikling. Udover selv at være oplægsholder ved årets egnsteaterkonference på Mungo Park Kolding, så var hun også blandt tilhørerne, da Leila Jancovich gik på talerstolen. Og hun var umiddelbart begejstret for ideen om at inddrage borgerne endnu mere i teatrenes virke.

"Jeg synes, at det lyder fantastisk og meget inspirerende, især fordi Leilas forskning gør op med forestillingen om, at borgerinddragelse er lig en udvanding af kunsten. En af hendes pointer er jo, at publikum gerne vil udfordres og ofte tager flere chancer, end mange teaterdirektører ville gøre. Men det giver jo også god mening, for man vil da hellere se en eksperimenterende forestilling, man selv har valgt, fremfor en der er valgt på forhånd," pointerer Louise Ejgod og giver sit bud på, hvorfor Danmark ikke er lige så langt som England på publikumsudviklingsfronten:

"Det har ikke været en politisk prioritering på samme måde i Danmark, som det har i England. Det har en betydning for teatrenes prioriteringer, da man ofte vælger at profilere sig på det, som er vigtigst set ud fra en politisk agenda. Så vi er bagud i Danmark, hvis vi ser på det kulturpolitiske niveau. Det betyder dog ikke, at de danske teatre ikke har interesseret sig for publikum. Det kom jo også frem under egnsteaterkonferencen på Mungo Park Kolding, hvor folk sagde: "Gud, vi laver jo en masse ting, som er publikumsudvikling." De havde bare ikke sat den overskrift på deres tiltag og derfor ikke reflekteret over, hvorfor de gør, det de gør."

FRA TEATER TIL X-FACTOR?

Den mest almindelige bekymring ved at gøre publikum til medbestemmer drejer sig om opretholdelsen af "ekspertrollen", forklarede Leila Jancovich under sit oplæg.

Her opridsede hun nogle af de dilemmaer, der typisk opstår i kølvandet på borgerinddragelsen. Fx spørgsmålet

I de rigtige rammer er borgerne i stand til at forholde sig nuanceret og kvalificeret til kunstneriske og kulturpolitiske spørgsmål, mener Louise Ejgod fra Aarhus Universitet, der fortalte om "Teatersamtaler" – et publikumsudviklingsprojekt fra Scenekunstnetværket SceNet – ved årets egnsteaterkonference på Mungo Park Kolding.

om hvordan man inddrager publikum uden at underminere teatrenes kunstneriske ekspertise og integritet. Sælger man ud, hvis man føjer borgerne? Og hvad med publikums smag? Er de risikovillige nok i deres kulturelle præferencer, eller vil de præge kunstinstitutionerne med kommercielle og konservative valg, som forvandler teatrene til en ny version af X-Factor?

Ifølge Louise Ejgod handler det i høj grad om at klæde borgerne ordentlig på og bevare en professionel kunstnerisk ramme, der samler trådene, så teatret kan bruge sin ekspertise, men samtidig være lydhør overfor de input, borgerne kommer med.

"De professionelle kunstnere skal ikke gå ydmyge ind i sådan et projekt men blot være åbne og dialogsøgende. Deres ekspertise skal placere borgernes ideer i en kunstnerisk

HVAD ER PUBLIKUMSUDVIKLING?

Begrebet "publikumsudvikling" har sin oprindelse i England, hvor det er en anerkendt tilgang til den udfordring, kulturaktører oplever i forhold til at skabe langsigtede relationer til forskellige publikumsgrupper. Det dækker over forskellige måder, hvorpå man kan arbejde med publikum: Det kan være uddannelsesmæssige tiltag rettet mod børn og unge, nye måder at engagere et eksisterende publikum på eller strategier til at tiltrække nye publikumsgrupper.

Det handler ikke blot om markedsføring og billetsalg, men i højere grad om formidling og om at integrere kommunikation og produktion.

Målet er at skabe langsigtede relationer til publikum, vække nysgerrighed og interesse for det, man laver, så publikum vender tilbage, spreder budskabet og engagerer sig på forskellige måder.

Kilde: "Hvad er publikumsudvikling?" af Louise Ejgod (www.scenet.dk)

Konferencen bød på foredrag, workshops og 1:1-samtaler, hvor deltagerne bl.a. skulle diskutere, hvad publikumsudvikling betyder for de enkelte teatre.

ramme, og det skal foregå med en gensidig respekt for det, man kan bidrage med hver især. For i de rigtige rammer er borgerne faktisk i stand til at forholde sig nuanceret og kvalificeret til kunstneriske og kulturpolitiske spørgsmål. Her er det helt afgørende for borgernes seriøsitet, at de også tages alvorligt af teatrene, som forpligter sig til at bruge de input, der må komme,” siger hun.

CONTACT OG NUFFIELD

Leila Jancovichs forskning baserer sig bl.a. på to konkrete cases, henholdsvis Contact Theatre i Manchester og Nuffield Theatre i Lancaster. Begge har gjort brug af borgerinddragelsen i større eller mindre grad. Contact Theatre er gået hele vejen og har indlemmet borgerne i alle ledelsesmæssige beslutninger fra ansættelsen af direktøren til planlægningen af sæsonens repertoire. Denne inddragelse har forandret teatret fra et klassisk repertoireteater til et eksperimenterende ”cross-art” laboratorium, der i dag formår at tiltrække publikumsgrupper, som ellers aldrig har sat fod på et teater.

Nuffield Theatre går mindre radikalt til værks. Gennem flere sæsoner har de hyret lokale borgere til at rejse landet rundt og se og diskutere de nyeste forestillinger på teatrets vegne med henblik på kommende gæstespil. Resultatet er et anderledes og mere varieret repertoire, der tiltrækker nye publikummer.

”Hvad begge disse eksempler har tilfælles er, at de ikke tilbød en X-Faktor-lignende popularitetskonkurrence, hvor borgerne blot skulle afgive sin stemme. I stedet blev de inviteret til en seriøs diskussion med den kunstneriske ledelse på teatret. Det er selvsagt, at spørger man publikum, hvilken forestilling de gerne vil se, så vil de vælge en, de kender på forhånd. Spørger man dem derimod, hvilken slags organisation de ønsker, deres teater skal være, og hvad de ønsker at få ud af deres teateroplevelse, så er svarene meget mere interessante, berigende og lærerige for både teatret selv og for publikum,” understregede Leila Jancovich.

BRUGERINDDRAGELSE I DANMARK

Hvad bringer fremtiden på publikumsudviklingsområdet i Danmark? Ifølge Louise Ejgod, så vil borgerinddragelsen

LEILA JANCOVICH

Leila Jancovich er seniorforsker i Event Marketing ved Leeds Metropolitan University. Hun har 15 års erfaring med kultur-eventledelse og forsker i kulturpolitik, festivaler og kulturbegivenheder.

Udover det fungerer Leila Jancovich som politisk rådgiver og evaluator. Jancovich var en ud af tre oplægsholdere ved årets egnsteaterkonference på Mungo Park Kolding.

Hvis man placerer borgernes ideer i en kunstnerisk ramme, skal man ikke være nervøs for, at der går X-Factor i den, hvis man inviterer borgerne indenfor til mere medbestemmelse, lød det overordnede budskab fra den engelske forsker Leila Jancovich.

snart for alvor lande på de danske scener. Det altafgørende er dog, at det ikke opstår på grund af et politisk pres for at lokke flere i teatret:

”Det skal være institutionerne selv, der ønsker at gøre brug af borgerinddragelsen, for ellers virker det simpelthen ikke,” pointerer Louise Ejgod og afslutter med en forsigtig forudsigelse:

”Jeg tror, at borgerinddragelse er en generel kulturel tendens. Og teatrene kan ikke koble sig fra den udvikling. Men det skal selvfølgelig ikke gå over gevind, for vi kræver godt nok meget af vores brugere. Hvad vil I høre, hvad vil I se? Folk orker ikke altid at tage stilling. Så jeg tror, at der lang tid ud i fremtiden vil være teatre, hvor man bare skal komme, sætte sig og holde mund. Men borgerinddragelsen er kommet for at blive, og det er positivt, da det kun kan gøre os klogere på scenekunsten og publikum og dermed gøre teatret endnu mere meningsfuldt. ■

BESKYT DIG SELV

– BRUG KONTRAKT

SOLIDARITET ER EN HANDLING, LØD DET FRA FORMANDEN PÅ GENERALFORSAMLINGEN, HVOR EN FYLDT SAL BAKKEDE OP OM BESTYRELSENS FOKUS PÅ KONTRAKTER OG RETTIGHEDER I DEN KOMMENDE PERIODE.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet.dk

Foto: Diana Axelsen

■ "Selv om hjertet er varmt, kan du godt holde hovedet koldt."

Sådan lød den kollegiale opfordring i den lille humoristiske film om rødvin, manglende løn og kontrakter, som på generalforsamlingen 2013 skød formand Katja Holms beretning i gang. Hun havde valgt at benytte sin tale til at præsentere et nyt initiativ fra bestyrelsens side: En længerevarende indsats for at få sikret medlemmerne bedre bl.a. i forhold til rettigheder og videreudnyttelse på de områder, hvor Dansk Skuespillerforbund ikke har overenskomster.

Katja Holm talte om de vilkår, kunsten har i Danmark lige nu, hvor en del kunstprojekter støttes på et niveau, hvor man må kigge langt efter de gode lønninger, og hvor der også skal være plads til eksperimenter og græsrodsprojekter.

"Hvem af os har ikke stået i det dilemma at blive bedt om at medvirke i en lille film, på skoler eller for en instruktørspire, der kunne blive god, eller som i hvert fald kunne komme til at kende vores navn. Måske er vi stillet i udsigt at arbejde sammen med dejlige kolleger. Vi får noget at lave og kan måske selv bruge filmen i en showreel. Men kontrakten er ingen steder at se," indledte Katja Holm.

Hun slog fast, at bestyrelsen har valgt at angribe udfordringen af flere spor. DSF arbejder vedholdende for at gøre opmærksom på, at der skal investeres mere i kunsten, og kæmper for bedre arbejdsvilkår. Samtidig har bestyrelsen med det nye initiativ ønsket at give medlemmerne selv en bedre værktøjskasse til at manøvrere på de arbejdsområder, hvor der lige nu hverken er overenskomster eller standardkontrakter.

"Vi gør hele tiden opmærksom på, at kunsten er vigtig. At det kunstneriske arbejde, selv om vi godt kan lide det, er et arbejde som alt andet – og det skal vi have løn for. Opgaven er at fortælle omverdenen, at historien om kunstneren, der sidder ved et tællelys med en humpel brød, men er lyk-

kelig bare vedkommende kan forrette sin kunst, den er en saga blot. Og vi skal fortælle os selv og hinanden, at kaldet og lysten til vores arbejde ikke bliver mindre af at have en fornuftig kontrakt," sagde Katja Holm.

SYMBOL PÅ RESPEKT

Lige efter generalforsamlingen kunne en række helt nye kontrakter findes på skuespillerforbundets hjemmeside. Der er tale om vejledende kontrakter på områder, hvor medlemmerne ofte arbejder, men hvor der i øjeblikket ikke er overenskomst og dermed heller ikke nogen standardkontrakt. De nye kontrakter betyder ikke, at DSF har opgivet at få lavet aftaler på disse områder. Forbundet arbejder stadig på at få aftaler på så mange områder som muligt, men med de nye kontrakter har bestyrelsen valgt her og nu at give medlemmerne en mulighed for at sikre sig.

"Vi skal vænne arbejdsgiverne og os selv til, at uanset hvad vi laver, stort eller småt, så skal vi have en kontrakt. Det er ikke besværligt at have en kontrakt. Det er en del af livet – en del af arbejdslivet," lød det fra Katja Holm, der tilføjede, at en kontrakt også er et symbol på gensidig respekt mellem de to parter.

"I den seneste tid har jeg flere gange set kunstnere arbejde; ikke kun på scenen, men også i prøvesituationer. En aften slog det mig: Jeg elsker vores fag; ikke kun fordi det er interessant og vigtigt; men fordi I er så dygtige og kan så uendeligt meget. Jeg kan ikke komme i tanke om en anden metier, hvor nogle mennesker kan noget så specielt. Det er unikt, det er et speciale, og det kræver respekt. Derfor, brug kontrakten, uanset om arbejdet er stort eller småt, og brug os i DSF til råd og vejledning."

Hun opfordrede til solidaritet og opbakning til initiativet, for kun hvis alle er opmærksomme på at huske kontrakten, vil der ske en holdningsændring – også hos de arbejdsgivere, forbundet ikke har overenskomster med.

"At bede om en kontrakt, selv kunne fremsende en, eller have den kækt med i tasken, er også en solidarisk handling. Lidt groft kan man sige, at hver gang individet glemmer en

kontrakt, så stækkes den kollektive styrke. Husker vi den, styrker vi sammenholdet, vi styrker forhandlingen. Vi styrker os selv og vores kolleger."

Og der var da heller ikke nogen tvivl at spore i forhold til opbakningen fra kollegerne i salen. Med et massivt bifald demonstrerede de deres tilslutning til bestyrelsen, formanden og kontrakt-strategien.

Solidaritet, opbakning og styrke var også temaet i en kort tale fra det afgående bestyrelsesmedlem Jesper Asholt, der takkede både formanden, bestyrelsen og sekretariatet for samarbejdet og meget passende for dagens hovedemne citerede fra medlemsbladet anno 1913:

"I dette som i alle andre Spørgsmaal, maa Bestyrelsen kunne regne med Medlemmernes Tilslutning. Husk da: Vi danner et Fagforbund, alle Skuespillere maa være Medlemmer af Forbundet, alle maa bidrage til Forbundets Kasse, ingen Restancer! Alle må møde, naar Bestyrelsen kalder, alle må holde sammen, ingen bryder ud! Husker vi det, er vi en Magt!" ■

DET ER JO JER, DER HAR FORGYLDT MINE TEKSTER

LISE NØRGAARD MODTOG DANSK SKUESPILLERFORBUNDS KULTURPRIS 2013 OG VAR MEGET RØRT OVER AT BLIVE HÆDRET AF LIGE PRÆCIS SKUEPILLERNE.

■ "Jeg elsker teater, og jeg går stadig meget i teateret. Jeg håber, at jeg aldrig bliver så gammel, at jeg ikke kan slæbe mig af sted til det. Nogle gange, når jeg sidder der, tænker jeg: Hvad nu hvis jeg sidder og dør her. Men det ville jo egentlig være skønt... Nej, jeg skal nok love, at det vil jeg prøve at lade være med at gøre. Det ville jo være synd for forestillingen."

Da den næsten 96-årige journalist, forfatter og debattør Lise Nørgaard på DSF's generalforsamling modtog årets kulturpris, demonstrerede hun lige præcis den humor, det vid og den skarphed, som har kendetegnet både hende selv som kulturperson og hendes lange forfatterskab. Formand Kaja Holm begrundede bl.a. tildelingen med følgende ord:

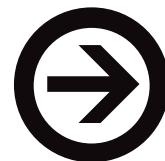
"Du har om nogen bidraget til kulturen i Danmark. Det har gavnet vores viden, vores indsigt, men det har også dannet rammen for meget arbejde for mange af vores medlemmer i tidens løb. Du er interesseret i det, der sker omkring dig, og du mener noget om det. Med vid og humor

og skarpe meninger er du ofte blevet et kulturelt omdrejningspunkt. Du er en kulturpersonlighed, som stort set alle danskere tror, de kender."

Det var tydeligt, at Lise Nørgaard var meget rørt over, at hæderen kom lige præcis fra skuespillerforbundet.

"Jeg er dybt rørt både over den velkomst og den hæder, der er overgået mig. Jeg synes selv, jeg har skuespillerne at takke for så meget. Det er jo jer, der har forgyldt de tekster, jeg har skrevet. Det har været fantastisk at opleve, hvor dygtige I er til at føre mine tanker ud i livet. Jeg oplevede det allermest i Matador, og man troede jo, at så længe den serie gik, var der så mange mennesker med i den, at hele Dansk Skuespillerforbund var beskæftiget. Desværre var det jo ikke tilfældet."

"Tak for alt det, I har gjort ved mit arbejde, og alle de oplevelser, jeg får fra jer: i teateret, i tv og i radioen. Når I er til stede, keder man sig aldrig. Og det er jo en fordel nu, hvor man skal underholdes hele tiden. Tak til formanden og

NYE KONTRAKTER

DSF har udarbejdet nye vejledende kontrakter på følgende områder:

- Koncerter, sceneshows eller andre dagsarrangementer
- Billede/lyd i computerspil
- Billede/lyd i oplysningssports eller undervisningsvideo
- Billede/lyd i musikvideo
- Koreograf i musikvideo
- Indtaling af diverse beskeder
- Undervisning
- Billede/lyd ved vennetjeneste

NY PENSIONSORDNING PÅ VEJ

En uigennemskuelig ordning med alt for mange policer. Mange, og uforståelige, breve fra PFA. Opsparing, der bliver ædt op imellem job. For lille afkast på opsparringen. Det er nogle af de kritikpunkter, Dansk Skuespillerforbund i de seneste par år oftere og oftere har hørt fra medlemmerne, i forhold til den nuværende pensionsordning, der er en del af en række af DSF's overenskomster.

Derfor har bestyrelsen sat et arbejde i gang for at finde frem til en ordning, der er mere overskuelig, og som indeholder en større fleksibilitet i forhold til valg af forsikringer og investeringsrisiko. Sekretariatschef Anna-Katrine Olsen fortalte på generalforsamlingen, at bestyrelsen og sekretariatet får hjælp til arbejdet hos en uafhængig pensionsrådgiver. Der er opstillet en række krav til en ny pensionsordning:

- Højere afkast og større fleksibilitet i forhold til investeringsprofil
- Større fleksibilitet i forhold til forsikringer
- Mulighed for straks at fjerne forsikringer ved fratrædelse
- Lavere omkostninger til service og administration
- Færre policer
- Færre breve fra PFA – og bedre kommunikation

"Vi er i gang med at analysere vores nuværende pensionsordning i lyset af alternative muligheder, og vi gør os umage. Forhåbentlig vil vi på næste års generalforsamling kunne fremlægge en ny ordning, som I vil blive glade for – både når I hører om den, men også den dag I går på pension," lød det fra Anna-Katrine Olsen.

bestyrelsen, som har fået den vanvittige ide at invitere mig i dag. Og held og lykke til jer alle sammen i fremtiden," lød det muntert fra prismo-tageren, der blev hyldet af forsamlingen med gentagne stående bifald. ■

ARVÆV ER STÆRKERE END HUD

DET GJORDE INDTRYK PÅ DE DANSKE SKUESPILLERE, SANGERE OG DANSERE, DA JENNIFER WARD-LEALAND, FORTALTE OM DE NEW ZEALANDSKE SKUESPILLERES KAMP FOR EN STANDARDKONTRAKT FORUD FOR OPTAGELSERNE TIL "HOBITTEN" I 2010. EN KAMP, SOM DE I FØRSTE OMGANG TABTE – MEN SOM ALLIGEVEL IKKE HAR VÆRET FORGÆVES.

Det er aldrig sket før. Og det sker nok heller aldrig igen. De godt 160 medlemmer, der var til stede til DSF's generalforsamling fik en usædvanlig oplevelse, da den new zealandske Equity-formand, Jennifer Ward-Lealand, hilste forsamlingen med en traditionel maori-hilsen i både tale og sang. Bagfter sendte hun en hilsen til DF's folketingsmedlem Marie Krarup, der efter et besøg i New Zealand beskrev et maori-ritual som "grotesk".

På trods af dette var Jennifer Ward-Lealand meget glad for at besøge Danmark. Ikke bare fordi hun er en stor fan af nordiske tv-serier, men allermest fordi Danmark sammen med mange andre skuespillerforbund over hele verden støttede de new zealandske kolleger, da de stod med ryggen mod muren i "Hobitten"-konflikten.

De fremmødte DSF-medlemmer fik muligheden for at høre den fulde historie om forholdene for skuespillere i New Zealand, selve konflikten, og det der kom ud af den. Interessen og spørgelysten var da også stor hos DSF's medlemmer, både under Jennifers tale og resten af dagen og aftenen.

SVAGE FAGFORBUND

"I don't like actors. They are selfish, careless arseholes who are destroying the film industry in New Zealand."

Sådan lød en af de mange e-mails, som Equity NZ og Jennifer Ward-Lealand modtog, da konflikten om "Hobitten"

var på sit højeste. "Det var meget grimt," lød det flere gange fra hende, da hun fortalte om det i København.

Konflikten var en kulmination på års forsøg på at få en standardkontrakt for skuespillere, der medvirker i filmproduktioner. Der fandtes udelukkende et sæt retningslinjer, som producenterne på ingen måde var forpligtede til at følge.

"Der var ingen bestemmelser om royalties eller minimumslønninger og meget begrænsede helbreds- og sikkerhedsforanstaltninger. Det betød fx, at på en vampyrfilm blev skuespillerne nødt til at dele sorte kontaktlinser, og da de så fik øjenbetændelse, fik det ingen følger for producenten," fortalte Jennifer om tilstanden inden "Hobitten"-konflikten.

New Zealand har ikke nogen stærk tradition for faglig organisering – kun 17,5 procent af arbejdsstyrken er medlem af en fagforening. Og flere lovændringer siden starten af 1990'erne har svækket fagbevægelsen. I årene frem mod 2010 havde Equity forsøgt at forhandle kollektive aftaler på nogle enkelte produktioner, men det endte altid med, at producenterne spændte ben for det.

I disse situationer oplevede skuepillerne ofte et meget hårdt pres fra arbejdsgiverne. Som Jennifer Ward-Lealand sagde: "Det var som taget ud af Cæcars håndbog: Hersk og del." Det betød fx, at de ofte fik besked på at skrive under på en kontrakt nærmest på stående fod, ellers truede producenten med at lave en re-casting.

MEXICANS WITH CELL PHONES

Også da man optog "Ringenes herre"-trilogien var de new zealandske skuespillere meget dårligere stillet end deres kolleger fra andre lande, som fx var på kontrakter fra Screen Actors Guild.

"Det var på "Ringenes herre"-settet, at et amerikansk medlem af produktions-teamet kaldte new zealænderne: "Mexicans with cell phones". En hjerteskræende og deprimerende kommentar til vores mangel på ordentlige arbejdsforhold og formentlig vores desperation for at få arbejde – uanset vilkårene," fortalte Jennifer.

Da det viste sig, at "Hobitten" også skulle optages i New Zealand, så forbundet en chance for at komme igennem med nogle forhandlinger, fordi Warner var producent, og de jo var vant til den slags forhandlinger fra Hollywood.

Da Equity NZ så udkastet til kontrakterne på filmen, var det deprimerende. De levede ikke engang op til de retningslinjer, som var det eneste udgangspunkt, skuespillerne havde at holde sig til. Og så var konflikten en realitet.

Den internationale sammenslutning af skuespillerforbund, FIA, blev orienteret om situationen i New Zealand, og man udsendte en opfordring til alle sine medlemsforbund om at forbyde deres skuespillere at tage job på "Hobitten", så længe producenterne ikke ville sætte sig til forhandlingsbordet.

FOLKESTEMNING IMOD SIG

"Midt i det hele begyndte produktionsselskabet at angribe vores fagforbund i pressemeddelelse efter pressemeddelelse. De røg i medierne, som oftest uden kritisk sans. De startede også et angreb på den daværende direktør for det australske forbund, Simon Whipp og ramte dermed lige ind i fordommene om, at Australien er stor og ond, og New Zealand er lille og god," fortalte Jennifer og tilføjede, at folkestemningen vendte sig så meget mod skuespillerne, at det udartede i både demonstrationer og dødstrusler.

"Det blev klart, at både vi og vores søsterorganisationer måtte trække os fra konflikten. Vi var oppe imod for store kræfter. Så vi endte med at bede alle vores internationale fagforenings-kolleger om at trække forbudet mod at tage arbejde på "Hobitten" tilbage. Det fortalte vi både til producenterne og regeringen."

Alligevel fortsatte producenterne ifølge Ward-Lealand med at føre skræmmekampagne og hævde at filmen var i fare for at blive flyttet til et andet land. Befolkningen vidste ikke, at konflikten reelt var forbi. Regeringen vidste det, men alligevel lykkedes det Warner at forhandle sig til en betragtelig skattekompensation oven i den, de allerede havde fået i forbindelse med optagelserne.

Først da nogle få medier havde gravet dybere i sagen, og en række dokumenter blev offentliggjort, kom der et realistisk perspektiv på pressedækningen og debatten. Og mange af de misvisende historier i pressen blev dementeret.

"Imidlertid – og det var en stor sejr for Equity – blev det besluttet, at Equity og producenterne skulle mødes og begynde på en forhandling. For så vidt angår "Hobittens" kontrakter, så havde nogle af de new zealandske kontrakter undervejs fået indført bestemmelser om royalties."

AFTALE ER NU I HUS

Nu skriver vi 2013. Tre dage før Jennifer Ward-Lealand rejste til København, havde hun netop underskrevet en aftale

DEN NYE BESTYRELSE

Katja Holm, formand

Kristine M. Brendstrup

Dorthe Hansen Carlsen

Julie Carlsen

Mette Frank (orlov)

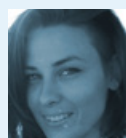
Elisabeth Halling

Ole Jacobsen

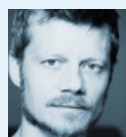
Henrik Jandorf

Sofia Karlsson

Rebekka Lund

Thomas Magnussen

Mette Marckmann

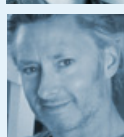
Maj-Britt Mathiesen

Frederik Meldal Nørgaard

Ulla Ricklander

Christian Damsgaard (suppl.)

Trine Runge (suppl.)

med arbejdsgiverne på filmområdet. Efter besøget skulle hun hjem og præsentere den for sine medlemmer.

Aftalen omfatter bl.a. en bestemmelse om royalties til de medvirkende, 50 procent af dagsgagen for at være "on hold", ret til at holde møder på settet, honorarer for merchandising, og ret til individuel makeup.

"Aftalen er ikke perfekt. Men det er en start. Vi har nu en standardkontrakt og har samtidig fået et stærkt fagforeningssammenhold. Konflikten har givet os ryggrad. Vi fandt ud af, hvor meget modstand, vi var oppe imod, også i befolkningen, og vi lærte at stå sammen og kæmpe for os selv og vores ret. Det var ikke kønt eller rart, og jeg ønsker mig det ikke igen, men det er grunden til, at vi er der, hvor vi er i dag. I ved, hvad man siger:

"Scar tissue is stronger than skin". ■

STOREBROR OG DEN FRÆKKE LILLESØSTER

KVALITETEN I DANSK OPERA ER HØJ, OG VI SKAL VÆRE GLADE FOR FORHOLDENE, SAMMENLIGNET MED EN RÆKKE ANDRE STEDER HVOR DEN GAMLE KUNSTART HAR DET SVÆRT. FØLELSER OG TIDSSVARENDE OPERAOPSÆTNINGER SKAL BRINGE KUNSTARTEN STYRKET IND I FREMTIDEN PÅ BÅDE DEN KONGELIGE OPERA OG DEN JYSKE OPERA. DE TO NYE CHEFER FRA TYSKLAND OG IRLAND ER KLAR TIL UDFORDRINGERNE.

Af Jacob Wendt Jensen Foto: Henning Hjorth

Cheferne i det danske operalandskab er begge to nye. Annilese Miskimmon fra Den Jyske Opera begyndte først for alvor i sit nye job i maj måned, mens Sven Müller fra Den Kongelige Opera har lidt mere erfaring. Han har været i gang som operachef siden juni sidste år og har også fire års erfaring som ensemblechef og viceoperachef inden da.

Sven Müller er fra Tyskland og Annilese Miskimmon har både irsk og engelsk pas. Sceneliv har sat de to chefer stævne til en snak om deres baggrund, dansk opera og hvordan de vil forsøge at få en større del af befolkningen interesseret i opera.

DET PRAKTISKE OG DET KREATIVE

For Sven Müller startede vejen mod operatoppen allerede som barn, da han faldt for klassisk musik og violin.

"Jeg indså meget tidligt, at jeg var glad for opera. Violinen bragte mig med tiden ind i orkestergravene, og der opdagede jeg, at når vi spillede opera, var jeg ekstra interesseret i, hvad der foregik på scenen. Derefter uddannede jeg mig til instruktør, og jeg har været instruktørassistent på mange operaer. Jeg blev en meget efterspurgt assistent, men det samme skete ikke som instruktør, og derfor besluttede jeg mig for at gøre den praktiske side af skabelsen af en opera til mit arbejde," siger Sven Müller, og fortsætter:

"Jobbet som direktør er også kreativt. Det handler om at beslutte hvilke stykker, vi skal spille, og det handler om, hvilket repertoire der passer til huset. Du skal udpege de rigtige instruktører, og især det at vælge de rigtige sangere er noget, jeg har arbejdet meget med. Her kan du virkelig vælge dig til og fra en succes. Samtidig skal du bygge en platform at stå på og beton, eller med andre ord en solid organisation, som kunstraketterne skal flyve til vejrs fra."

Annilese Miskimmons barndom var stort set operaløs.

"Først blev jeg forelsket i musicals som "Carousel", "Mary Poppins" og "Sound of Music". Da min far fyldte 40 år, fik han nogle operatimer i fødselsdagsgave. Han var en ret god sanger, og vi begyndte at tage ind og se de operaer, han så småt sang med i. Min far sang blandt andet Papageno i "Tryllefløjten", og så virkede det bare naturligt for mig at synge kor og spille klaver og se opera de tre gange, der kom en turné forbi Dublin," siger Annilese Miskimmon, der i dag både er administrativ chef og instruktør.

"En af grundene til, at jeg gerne ville have det her job, var, at jeg både kunne instruere og være chef. Det ligger godt for mig, for jeg har hele tiden haft interesse for begge slags arbejde, og man behøver en person i midten, der kan oversætte mellem det praktiske og det kreative. Kunst er også en forretning, men det er en så esoterisk og besværlig en af slagsen, at der skal kommunikeres knivskarpt mellem de to verdner, og det er jeg god til," siger Miskimmon.

UDFORDRINGER TIL OPERAEN

Rundt omkring i verden har der i de økonomiske krisetider været skåret i kulturen, og finkultur som opera er ikke gået ram forbi. Heller ikke Den Kongelige Opera.

"Vi har været igennem en skrap proces, hvor vi fik skåret vores stab med 10 procent. Det var et kedeligt kapitel i vores historie, så min første opgave som ny chef var at få humøret i vejret igen ved at sætte nye positive mål op. Der er store udfordringer med opera i Danmark. Vi skal legitimere os og gøre det klart for samfundet, at selv de folk som ikke ser opera, kan få noget ud af, at vi findes. Så det arbejder vi meget med at få politikerne til at forstå. Vi laver

mange nye projekter som foyerkoncerter, kammeroperaer og gratiskoncerter, så vi dokumenterer vores værdi for samfundet," siger Sven Müller.

Annilese Miskimmon er enig:

"Jeg har været heldig, fordi jeg har overtaget et operakompagni, der er i god stand. Det er på et sted i dets udvikling, hvor vi godt kan vokse. Jeg er selv en person, der forbruger både film og mange andre kulturelle kunstarter, og jeg mener, at det sagtens kan være en del af den årlige kulturelle diæt, at man også ser en opera indimellem. Det er min ambition at kommunikere, hvor almindeligt det kan være at gå ind og se en opera. Og fortælle folk hvor almindelige de mennesker, der laver opera, i virkeligheden er. De skaber bare noget ret ekstraordinært og usædvanligt. Jeg tror på, at hvis man kan få nogen ind og se en fabelagtig forestilling, betyder det uendeligt meget mere end det, jeg kan sidde og sige af godt om opera," siger Miskimmon.

Hvordan skal opera markedsføres i fremtiden?

"Vi skal passe på ikke tabe forbindelsen til nutiden. Her har opera ofte været bagud i forhold til film og teater, men vi er ved at ændre os. Hvis du ser på vores repertoire i dag, er det meget forskelligt fra det, der blev sat op samme sted for 20 år siden. Da vi satte "Den fiffige lille ræv" op var det et eventyr, og det lod vi det forblive, men vi brugte mange videoelementer, så historien blev fortalt på en ny måde og det lykkedes. Det er det, vi skal prøve, men der er ikke en recept på, hvordan det lykkes hver gang," siger Sven Müller.

"For mig er marketing og det kunstneriske arbejde to sider af samme sag. Vi vil selvfølgelig turnere med de store populære operaer i Danmark, men vi har også allerede til vinter sjældnere operaer på programmet. Jeg har erfaring for, at folk som kan lide Puccini, også kan lide visse andre komponister. Operapublikummet skal vænnes til at tænke lidt anderledes," siger Annilese Miskimmon, og suppleres af Sven Müller:

"Det er sørgeligt, at det rundt regnet altid er de samme 20 operaer, der bliver opført ude omkring i verden. Vi har jo i tusindvis af operaer, som vi ikke tør vise af frygt for at ingen vil se dem. Det må vi arbejde på."

ET HELSTØBT LAND

Hvordan er det at være udenlandsk operachef i Danmark?

"Jeg har egentlig altid følt, at der ikke skulle stå, at jeg var fra Irland i mit pas, men der skulle stå "opera". Jeg er vant til at arbejde med mange forskellige nationaliteter. Faktisk er vi i Den Jyske Opera privilegeret, fordi vi turnerer, i forhold til andre lande, hvor den slags statspenge til opera slet ikke gives, og så kan det stå sølle til. Jeg har arbejdet steder, hvor opera er forsvundet, og hvis det først sker, så kommer den måske aldrig tilbage," siger Annilese Miskimmon og Sven Müller supplerer:

"Jeg opfatter mig ikke som voldsomt tysk. Jeg har ikke boet i mit hjemland i 15 år, fordi jeg har arbejdet rundt omkring i verden. Jeg mener i øvrigt, at operaen i København skal spille med i den øverste europæiske liga. Vi har faciliteterne og de økonomiske midler til det. Middelmådighed er ikke en option for mig. Når vi peaker med det rigtige stykke og de rigtige sangere, er vi allerede blandt de bedste operahuse, men det betyder ikke, at vi endnu er kommet dertil med alle vores stykker. Men sådan er det også i Wien og La Scala, hvor man også kan opleve dårlige forestillinger. Angående økonomisk effektivitet rangerer vi meget højt, og

den slags bliver også vigtigt i fremtiden. Jeg har boet i Danmark i fem år nu, og føler mig godt assimileret. Jeg skulle lære noget om danske managementprincipper, som sikkert har gjort mig godt, så det var en win-win-situation."

Annilese Miskimmon uddyber:

"Det er ikke et tilfælde, at Shakespeare gjorde Hamlet til dansker, for han tænker så meget og han holder sig selv ansvarlig for alt. Jeg er overrasket over, at I med så godt et samfund stadig tænker dybt over, om I gør det godt nok, eller hvordan I kan gøre det bedre. Det er hemmeligheden bag jeres succes. Det er et ærligt, ydmygt og kontant blik på jer selv i en grad, så I nogle gange skal have en udefra til at fortælle jer, hvor godt det går. I vil aldrig være i fare for at tage de lyserøde briller på for længe."

NYE MULIGHEDER FOR SANGERNE

Hvordan kan de danske operasangere imødesee fremtiden?

"Giordano Bellincampi (Miskimmons forgænger, red.) har sat mange operaer op fra sit hjemland, og det vil vi også stadig gøre, men der er en del danske sangere, der ikke har passet så godt lige til det repertoire. Det er også en af grundene til, at vi gerne i fremtiden vil præsentere et lidt bredere repertoire, så de danske sangere kan komme mere til deres ret," siger Annilese Miskimmon.

"Opera vil ligesom de fleste andre virksomheder og organisationer blive stadig mere international. Derfor vil de danske operasangere få mere konkurrence fra internationale kolleger, men samtidig vil de få flere muligheder for at synge rundt omkring i hele verden," siger Sven Müller.

Hvordan vil Den Kongelige Opera og Den Jyske Opera arbejde sammen i fremtiden?

"Vi skal være i kontakt for samlet set at give landet den

DEN KONGELIGE OPERA I 2013/2014

Otello af Giuseppe Verdi
Falstaff af Giuseppe Verdi
Macbeth af Giuseppe Verdi
Rusalka af Antonin Dvořák
Den flyvende hollænder af Richard Wagner
Le Grand Macabre af György Ligeti
Porgy And Bess af George Gershwin
Don Juan af Wolfgang Amadeus Mozart
Cavalleria Rusticana & Bajadser
 af Pietro Mascagni & Ruggiero Leoncavallo
Gammeljomfruen og tyven af Gian Carlo Menotti

DEN JYSKE OPERA I 2013/2014

The Picture of Dorian Gray af Thomas Agerfeldt Olesen
Katja Kabanova af Leoš Janáček
Lucia di Lammermoor af Gaetano Donizetti
Don Quichotte af Massenet

bedst mulige opera. Den Jyske Opera kan supplere vores repertoire ved at spille noget af det, vi ikke spiller. I det hele taget skal vi lave flere operaer i fremtiden, selv om vi har færre penge", siger Sven Müller.

Den Kongelige Opera forventer at gå op fra et gennemsnit på otte til ti nye operaer per sæson, mens Den Jyske Opera holder sit sædvanlige niveau. Her byder man også på en række initiativer med opera i miljøer, hvor man ikke forventer at møde det.

"Du kan godt kalde os den frække lillesøster til operaen i København. Sådan en vil vi gerne være. Jeg har brug for, at Den Kongelige Opera kan være den institution, der leverer de store solide tilbud, og vi kan være lidt mere utilregnelige. Vi vil producere operastykker til det 21. århundrede. Vi er lettere på fødderne og kan hurtigere indgå partnerskab med orkestre og den slags," siger Annilese Miskimmon.

BILLIGT AT PRØVE

Hvad er udsigterne for opera i fremtiden?

"I dag, hvor man kan få alt serveret hjemme i stuen, bliver kunst på scenerne vigtigere. Det bliver simpelthen vigtigt at være i samme rum som dem, der skaber kunsten for øjnene af en. Vi skal holde døren åben og så skal folk nok finde os. Jeg vil da gerne have, at unge mennesker kommer til os, men de gør det ofte først, når de er modne til det. Jeg plejer at sammenligne det med at spise østers. Det spiser unge mennesker ikke, men nogle af dem kommer på andre tanker, når de bliver ældre," siger Annilese Miskimmon.

"Kunst og opera er en menneskelig nødvendighed i et civiliseret samfund. Vi maleder allerede i hulerne for at besvare spørgsmålene om, hvordan naturen var skruet sammen og konsekvenserne af det. Kunst og opera er med til at

holde civilisationen på plads. Kunst har altid haft sine blomstringstider og modgangstider. Måske går vi gennem trange tider lige nu, men den slags kan også være en interessant udfordring," siger Sven Müller.

Hvad er folkets typiske fordom om opera?

"At opera er elitært og svært at forstå, men sådan er det ikke. Man kan af og til købe en billet for 95 kr., og så er det bare om at prøve det. Kan man ikke lide opera, er det helt i orden, men det tager ikke længere tid at prøve end at gå på en restaurant, hvor du ikke kan lide maden, og så lader du bare være med at komme der igen," siger Sven Müller.

"Opera er også en menu. Du behøver ikke spise alt det, der serveres. Jeg mødte en dag en politimand. Ham inviterede jeg til "Tosca". Den handler om sex og mord, så den passede til ham. Alle har vi i vores liv øjeblikke, hvor noget fantastisk eller rædselsfuldt sker, men det er ikke altid til at forklare kun med ord. En oplevelse i operaen kan måske hjælpe," siger Annilese Miskimmon og tilføjer:

"Opera er en meget følelsesladet kunstart, og det er lige netop det, vi skal blive bedre til at kommunikere ud til danskerne."

Hvordan laver man en god opera?

"Jeg sammenligner det med at bage en kage. Råvarerne er alle dyre og af god kvalitet, og så mikser du dem og sætter dem i ovnen. Bagetiden er rigtig og temperaturen i ovnen er rigtig, men slutresultatet er alligevel ud af din kontrol. Nogle gange åbner du ovnen og siger "wauw" og andre gange "pyt". Begge dele er sket for mig. Selv om vi evaluerer meget – vi er jo i Danmark! – er det ikke så let at finde frem til mekanismerne bag hverken succes eller fiasko. Der vil altid være mystik i kunsten," lyder det fra Sven Müller. ■

Fotos fra de seneste års festivaler. Foto: Mathias Bojesen

OPERAEN RYKKER UD I GADERNE

TIL SOMMER ER DET ALLE GODE GANGE FEM FOR COPENHAGEN OPERA FESTIVAL, DER BRINGER OPERA UD I GADERNE OG TÆTTERE PÅ KØBENHAVNERNES HVERDAG. I ÅR FÅR FESTIVALEN FOR FØRSTE GANG EGEN SCENE MIDT I KØBENHAVN.

Af Jacob Wendt Jensen

I perioden fra 29. juli til 4. august vil indre by i København summe af klassisk musik og opera. Med en ny chef, Michael Bojesen, i spidsen for sangen og musikken vil Copenhagen Opera Festival brede sig endnu mere i bybilledet end de første fire år.

"Da festivalen kørte første gang for fire år siden, faldt den på et tørt sted. Det er ikke fordi, der har manglet operatilbud som sådan, men man har ikke tidligere haft en decideret festival for opera og klassisk musik. De første år har så vist, at festivaltanken er bæredygtig. Også fordi den blev lagt på et tidspunkt, hvor der ikke sker så meget andet i byen," forklarer Michael Bojesen, der udover at være festivalchef er dirigent og komponist.

"I år tager vi begrebet 'festival' endnu mere konkret end tidligere. Byen kommer til at summe mere af opera på samme måde som under jazzfestivalen, hvor man kan vandre rundt i byen og pludselig står der et jazzband på et hjørne. Et af de nye initiativer er en stor scene ved Torvehallerne, hvor festivaltanken bliver rendyrket."

VOKSEVÆRD PÅ GADER OG STRÆDER

Folkene bag festivalen går to veje. På den ene side satser man på høj kvalitet med de bedste sangere og ensembler, men samtidig forsøger man at få bredden med. Det sidste er blandt andet symboliseret ved et såkaldt "singer's corner", hvor hvem som helst kan synge med.

"Opera er på den ene side den mest forfinede og professionelt rendyrkede form for sang, men på den anden side er det også den umiddelbare glæde ved sangen. I år vil

antallet af koncerter og begivenheder også vokse i forhold til sidste år," siger Michael Bojesen.

I 2012 var der 41 koncerter fordelt på 14 produktioner og belægningsprocenten var tæt på de 100.

"Vi er et supplement til et operahus, hvor folk kan bruge sangen og musikken på en anden måde. På den led skulle vi gerne nå ud til nogle helt andre mennesker, som ikke hører opera til daglig. Vi må indse, at de traditionelle rammer for opera godt kan virke fremmedgørende for mange. Noget andet og mere fremkommeligt hos os er priserne, der varierer fra gratis til "ikke ret meget".

SJÆLDEN OPERA

Af koncerter på dette års festival vil Michael Bojesen gerne fremhæve en sjælden opførelse af "Peters Bryllup" af J. P. A. Schultz, der var hofkomponist i anden del af 1700-tallet. Det er en historisk interessant opera om slaveriets ophævelse, og den er ellers gået helt i glemmebogen. Operaen opføres på dansk med tyske operasangere og det sker på Børsen.

"På længere sigt kunne vi godt tænke os, at få nogle af verdens førende operasangere til København, så vi kan lokke flere turister til. Selv om kerneydelsen er selve festivalen i København, vil vi gerne brede den geografisk ud til hele landet og meget gerne også sådan, at der også sker noget på visse tidspunkter gennem resten af året. Så vi på den måde kan bruge festivalen til mere generelt at sætte fokus på sang og operamediet," siger Michael Bojesen. ■

Programmet er tilgængeligt på copenhagenoperafestival.com

REGERINGEN OG ENHEDSLISTEN REDDER LEDIGE

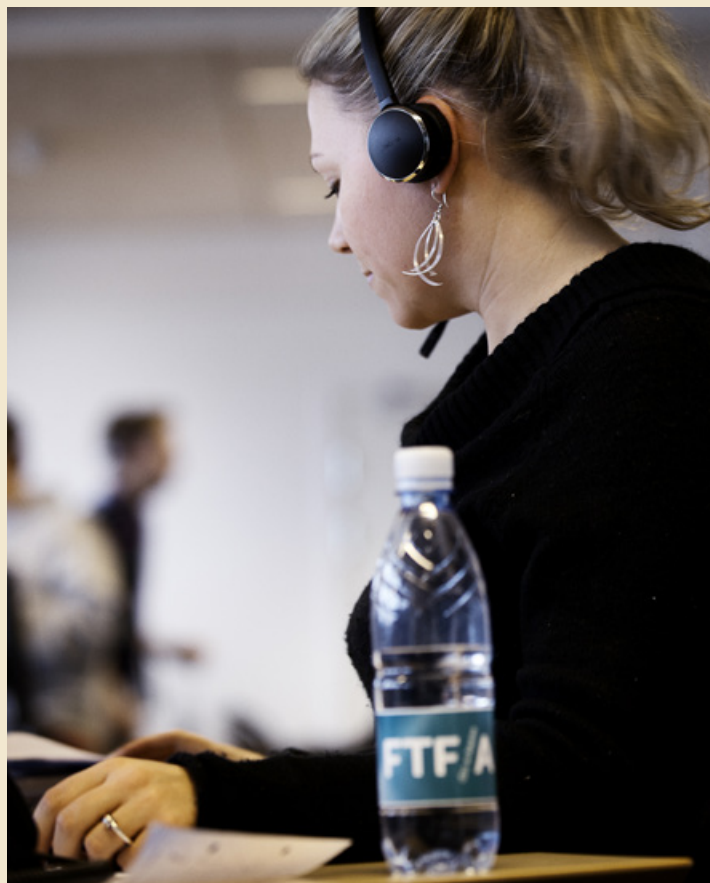
Regeringen har lavet en aftale med Enhedslisten om at redde de tusindvis af mennesker, der stod til at falde ud af dagpengesystemet. Det sker ved at videreføre den midlertidige uddannelsesordning og samtidig indføre en ny arbejdsmarkedsydelse fra 1. januar 2014. Arbejdsmarkedsydelsen gives til personer, som har opbrugt dagpengeretten og/eller den særlige uddannelsesyndelse efter 1. januar. Arbejdsmarkedsydelsen aftrappes gradvist frem til 2016, hvor begge midlertidige ordninger skal være udfaset og dagpengereformen derfor reelt vil være indført.

Ydelsen på begge de midlertidige ordninger er lavere end dagpengesatsen. For forsørgere er den 80 procent af højeste dagpengesats, for ikke-forsørgere er den 60 procent. Ydelsen er uafhængig af familie- og formueindkomst.

Regeringen havde forud for forhandlingerne med Enhedslisten lagt op til at finansieringen af redningspakken bl.a. skulle ske ved i en periode at hæve kontingentet til a-kassen. Efter forhandlingerne blev resultatet, at indsatsen nu finansieres ved bl.a. en justering af danskuddannelse for voksne udlændinge og en række omprioriteringer inden for beskæftigelsessystemet. Blandt andet skal tilbuddet om seks ugers selvvalgt uddannelse målrettes personer, der har været ledige i mindst fire måneder. Formand for Dansk Skuespillerforbund, Katja Holm, er glad for, at redningspakken er forhandlet endeligt på plads.

"Det er på tide, at de ledige kan ånde bare nogenlunde lettet op. Det er bestemt ikke nogen luksus-løsning at være sikret 60 eller 80 procent af dagpengesatsen, men det er bedre end ingenting. Det ændrer dog ikke ved, at der fortsat er et temmelig akut behov for at se på både reglerne for genoptjening og supplerende dagpenge, som bl.a. spænder ben for mange freelancere," siger hun og tilføjer:

"Jeg er glad for, at det ikke er kontingentet til a-kassen, der skal finansiere indsatsen. Til gengæld synes jeg, det er

rigtig ærgerligt, at man nu først kan få de seks ugers selvvalgt uddannelse, når man har gået ledig i fire måneder. Det er et af de mest meningsfulde redskaber i systemet til at opkvalificere de ledige og bane dem en vej ind på arbejdsmarkedet igen."

DEBAT

TIME TO SAY GOODBYE

Med denne hilsen vil jeg takke alle I gode og modige kollegaer, som jeg haft stor glæde og inspiration ved at møde og arbejde sammen med i årenes løb.

Lad mig takke min rektor ved elevskolen på Aarhus Teater, instruktøren Asger Bonfils, for uvurderlig støtte og kloge anvisninger udi teatrets mangeartede og forgrenede områder! Mine tålmodige elevkammerater skal også have en varm hilsen! Mine gode venner på Odin Teatret, hvis forestillinger jeg har fulgt med største interesse gennem alle årene, og som uden tvivl har haft stor og afgørende indflydelse på de indre linjer i min skuespillergerning skal også have min specielle tak! I har været fantastiske og generøse overfor mig!

Til sidst må jeg takke instruktøren Rolf Heim, som jeg har arbejdet tæt sammen med i snart rigtig mange år. Rolf har haft enorm indflydelse på mit arbejde og disket op med den ene flotte udfordring efter den anden. Holdt mig kunstnerisk og mentalt i live. Uden ham var jeg ikke blevet den skuespiller, jeg bilder mig ind, jeg endte med at være!

Jeg takker skuespillerforbundet for gode og værdsatte råd igennem årene.

Og hermed: Time to say Goodbye!

Bedste hilsner fra Ole Westh-Madsen

FORSLAG OM ORGANISATION FOR ÅBEN SCENE

Giv de 3,6 mio. kr., der er øremærket til åben scene, til en ny åben scene-organisation, og brug i de kommende år midlerne til at arrangere forskellige begivenheder i det uafhængige miljø. Imens arbejder den nye organisation videre for at skabe en egentlig fysisk ramme for det frie teatermiljø i København.

Sådan lyder i korte træk et forslag, som Scenekunstnere Uden Scene og Uafhængige Scenekunstnere har sendt til Kulturministeriet. Med forslaget ønsker organisationerne at få aktiveret de penge, som i forbindelse med ændringerne i teaterloven blev afsat til åben scene, men som hidtil blot har været parkeret i Det Københavnske Teatersamarbejde.

De to organisationer har helt konkret planer om at bruge nogle af pengene på en teaterfestival for det uafhængige miljø. Det er aftalt, at festivalen næste år bliver en del af Københavns nye teaterfestival CPH:STAGE, som løber af stablen 5.-16. juni for første gang.

I forhold til at få etableret en egentlig fysisk scene for det frie scenekunstmiljø er de to organisationer gået i dialog med Dansehallerne, der ligesom de uafhængige scenekunstnere oplever et behov for et stort, fleksibelt scenerum til de større produktioner. Tanken er desuden, at der vil være en række praktiske og administrative fordele ved et samarbejde mellem de to institutioner.

Kulturminister Marianne Jelved oplyser, at ministeriet både har modtaget forslaget fra de to organisationer til åben scene og et andet forslag fra Teatrenes Interesseorganisation til, hvordan man kan lette adgangen for provinsens teatre til at vise deres forestillinger i København.

"De to forslag er ret forskellige, og umiddelbart lader det derfor ikke til, at der er én løsning på de problemstillinger, som den politiske aftale om teaterområdet af 21 juni 2011 har bedt kulturministeren om at undersøge mulige løsninger på. Vi kigger i øjeblikket på forslagene her i Kulturministeriet, men det er op til teateaftalekredsen at træffe den endelige beslutning om, hvordan der skal arbejdes videre med at finde en løsning på åben-scene-kapaciteten i København til gavn for både de frie grupper og for provinsens teatre. Jeg forventer at forelægge løsningsforslagene for aftalekredsen umiddelbart efter sommerferien," siger Marianne Jelved.

SKUESPILLEREN OG GNISTEN

Af Peder Dahlgaard, skuespiller og leder af Skuespilleruddannelsen i Odense, SMKS

Der kan gå lang tid mellem bøger om skuespilteknik og endnu længere imellem de gode af slagsen. Men ind imellem er man heldig at falde over en forfatter, der både ved, hvad han taler om, og gør det på en måde, så man ikke er i tvivl om, at her har man fat i noget, der rent faktisk kunne gøre en forskel. Det er tilfældet med Declan Donnellans bog "The Actor & The Target" (på dansk "Skuespilleren og Gnisten").

Donnellan har skrevet en befriende forfriskende bog om det ældgamle fag. Han er selv tidligere skuespiller og en anerkendt instruktør, teaterleder og underviser i England, USA og Rusland. I "Skuespilleren og Gnisten" sætter Donnellan fokus på skuespillerens forberedelse, tilstedevær og inspiration (eller mangel på samme), og forklarer, hvor han mener inspirationen, gnisten, kommer fra. Det er dejligt uprætentøst, det er håndgribeligt, og fremfor alt er det spilbare teknikker, forfatteren lægger for dagen.

Bogen tager udgangspunkt i, hvad skuespilleren konkret kan gøre i en prøve- eller spillesituation, hvis scenen har mistet liv, hvis samspillet halter, eller hvis skuespilleren bare ikke føler sig inspireret. Den sætter ord på de problemer, skuespilleren kan opleve, hvis forarbejdet ikke var nok, eller hvis instruktionen er mangelfuld. Altså i bund og grund, hvis skuespilleren er i tvivl om, hvad han/hun kan gøre for at få scenen til at leve igen. Og bedst af alt gør den det i en forståelig tone med respekt for magien i arbejdet.

"Skuespilleren og Gnisten" har gået sin sejrsgang i England, Rusland, USA og Frankrig, og den foreligger nu endelig på dansk i en fin oversættelse af skuespilleren Jon Lange og oversætteren Gerd Lange.

Jeg har selv nydt godt af både teknikkerne og tankerne bag bogen i mit arbejde som skuespiller og teaterpædagog og kan varmt anbefale den til alle, der har med faget at gøre.

*Declan Donnellan:
Skuespilleren og Gnisten
Oversat af Gerd og Jon Lange
Forlaget Drama*

Liebhaber andelsbolig

BLÅGÅRDSGADE 5.sal. 99m²+11m² loft/kæld. 4 vær.
+ spisekøk. Uden nabo/genbo. Energimærket AAA.
2462/md + anv.udg. 800.
Se byens tårne, Blåg.Pl., grøn gård, solnedgange.
Fløjdør. 3-fags kviste.
Bygas, fjernvarme, brændeovn. En kernesund ejendom
med 19 lej + 6 butikker. 100m til bibliotek, Netto,
Medborgerhus, p-hus 800/år.
Andelsværdi: 1.844.000, men giv et bud. Privat salg.
Tlf: 61670605 henningkestner@yahoo.com

Effektiv hypnose

- positive resultater for livet

Rabat til DSF's medlemmer: Én session 700 kr.

Præstationsangst	Skriveblokering
Sceneskræk	Rygestop
Misbrug	Fobier
Stress	m.m.

Veloplagt, seriøst, målrettet.

www.fredholm-hypnose.dk
tlf. 22 78 92 38 • mail@fredholm-hypnose.dk

HAR DU KAPITALPENSION?

Så skal du være opmærksom på nye regler.
Fra 1. januar 2013 blev kapitalpensionen afløst af en ny, ikke fradragsberettiget, opsparingsform - den såkaldte aldersopsparing.
Samtidig blev det muligt at spare 2,7 procent i skat ved at omlægge kapitalpensionen til aldersopsparingen i løbet af 2013. Her vil opsparingen nemlig kun blive beskattet med 37,3 procent mod 40 procent, hvis du skal have opsparingen udbetalt, når du går på pension.
Det koster et gebyr på 675 kr. at få omlagt kapitalpensionen til en aldersopsparing.
Hvis du ikke gør noget, fortsætter kapitalpensionen som en indbetalingsfri ordning, og fremover vil din pensionsindbetaling gå ind på en ratepension.

Du kan læse mere på www.pfa.dk
eller ringe til PFA på 70 12 50 00.

RUNDE FØDSELSDAGE

NIELS HEMMER PIHL	70 ÅR	10. JUNI
JAN LUND	50 ÅR	14. JUNI
FINN HVIID BREDAHL	60 ÅR	17. JUNI
BIRGITTE BRUUN	60 ÅR	18. JUNI
PETER BELLI	70 ÅR	19. JUNI
ANDERS NYBORG	50 ÅR	19. JUNI
KURT RAVIG	70 ÅR	21. JUNI
THOMAS W. GABRIELSSON	50 ÅR	29. JUNI
HANS RØNNE	60 ÅR	1. JULI
VIBEKE BJELKE	70 ÅR	5. JULI
SØREN ELUNG JENSEN	85 ÅR	7. JULI
JØRN HOLSTEIN	70 ÅR	11. JULI
RITA ANGELA	80 ÅR	16. JULI
ANNE DALSGAARD	50 ÅR	25. JULI
PIA TRØST NISSEN	60 ÅR	27. JULI
MARI-ANNE JESPERSEN	50 ÅR	29. JULI
BIRTE FYNNE	70 ÅR	3. AUGUST
KATRINE FABER	50 ÅR	5. AUGUST
LHO JANSBERG	75 ÅR	6. AUGUST
BONNA SØNDBERG	80 ÅR	17. AUGUST
JYTTE ANDERSEN	70 ÅR	17. AUGUST
KIRSTEN PEÜLICHE	70 ÅR	23. AUGUST
PETER MYGIND	50 ÅR	28. AUGUST
CHRISTINE LA COUR	50 ÅR	1. SEPTEMBER

NYHEDER FRA DSF

TJEK SKUESPILLERFORBUNDET.DK
FRA DIN COMPUTER ELLER DIN TELEFON.

OG TILMELD DIG VORES NYHEDSBREV.

SÅ GÅR DU IKKE GLIP AF VIGTIGE NYHEDER.

DSF STUDIO I NÆSTE SÆSON

MORGENTRÆNING EFTER SOMMERFERIEN

(fra 2. september til 28. november)

Mandag: Latin motionsdans med Victor Torrones Moscol

Tirsdag: Impro med Ole Boisen

Onsdag: Sang med Klaus Møller

Torsdag: Filmskuespil med Kathrine Windfeldt og Søren Kuhn

Torsdag eftermiddag: Yoga med Alison Strong-Storkholm

Fredag: Meditation med Anne Oppenhagen Pagh

Tid: Formiddage fra 9 til 11 eller 12 og eftermiddage fra 16 til 17.30.

SANGKURSUS FOR BEGYNDERE

Kurset med Klaus Møller henvender sig specifikt til medlemmer, der har meget lidt eller slet ingen sangerfaring, og som ønsker at få et dybere kendskab til deres stemmes potentiale og muligheder.

På kurset vil vi arbejde med sangervejtrækning og med sangøvelser, der træner stemmen, så den bliver stærkere og mere fleksibel. Vi vil arbejde med, hvordan man lettere kan synge både høje og dybe toner og få mere klang og kraft på sin stemme. Hver deltager skal medbringe en sang, som de vil arbejde med på kurset.

Klaus Møller er sangpædagog, Certified Course Instructor i Estill Voice Training, Ohio State University 2002. Klaus har egen praksis i København som sangpædagog og talelærer og underviser bl.a. på kurser arrangeret af Dansk Skuespillerforbund og har siden 1997 været tilknyttet Det Ny Teater som Vocal Coach. Underviser dels aktive kunstnere dels foredragsholdere, lærere, præster og andre, der bruger stemmen professionelt.

Tid: 14-15. september
kl. 10-17 i DSF Studio

Tilmeldingsfrist: 12. august

Målgruppe: dansere og skuespillere

COMPUTERKURSUS FOR SENIORER

Er computeren stadig en by i Rusland? Kurset med Jan Elle henvender sig til de medlemmer, der ikke kom med, da computertoget forlod perronen. Men hvornår er man i computerregi overhovedet nybegynder, let øvet, rutineret? Svaret er slet ikke entydigt og ganske afhængigt af, hvad man skal bruge computeren til.

Med udgangspunkt i deltagernes forkundskaber vil man på kurset få konkrete værktøjer til at håndtere den daglige kommunikation via nettet: svare på e-mails, være i dialog med de offentlige myndigheder med videre, samt få et større kendskab til computerens muligheder i øvrigt. Har du en bærbar computer, skal du medbringe den til undervisningen.

Jan Elle er skuespiller og har desuden et undervisningsfirma. Han er fast underviser på Mediehøjskolen og er ved siden af sit virke som freelancegrafiker også fotograf. Han har 14 års erfaring som underviser i computerbrug og grafiske programmer.

Tid: 18. og 25. september og 2. og 9. november kl. 13-16 i DSF Studio

Tilmeldingsfrist: 12. august

ARGENTINSK TANGO

Den argentinske tango er en improviseret pardans, der udover at inspirere til nærvær, kraftfuldhed og poesi hviler på et solidt fundament af kropsbevidsthed, musikalitet og kommunikationsevne hos de dansende. Traditionelt set fører manden, og kvinden følger. Men så enkelt er det naturligvis ikke. Det unikke ved tangoen er netop det ligeværdige kreative og poetiske møde mellem to skabende dansere.

Weekendens undervisning med Henrik Uldall vil foruden tangoens grundteknik, stil og trin-strukturer berøre følgende områder:

- Krop: ro, bevægelseskvalitet, sanselighed, plasticitet og balance
- Musikalitet: rytmik, frasering og dynamik
- Kommunikation: lydhørhed, tilstedeværelse, timing, indlevelses og fører/følger-principper
- Kreativitet: improvisationsredskaber, inspirationsmuligheder, synergiprocessor.

Henrik Uldall har undervist i argentinsk tango siden 2001 i Danmark og som gæstelærer og optrædende ved utallige tangoarrangementer rundt omkring i Europa. Han er oprindeligt uddannet inden for ballet og moderne dans fra

Rambert School of Ballet and Contemporary Dance og som skuespiller fra Teaterskolen Holberg.

Tid: 28.- 29. september
kl.10.00-14.30 i DSF Studio

Tilmeldingsfrist: 26. august

ANDRE KURSER I EFTERÅRET

Master class med Sonja Kehler
(7.-10. oktober)

Mentaltræning med Johannes Mannov,
(1. og 8. november)

Sang-workshop med Perrin Manzer Allen,
(20.-23. november)

DER KOMMER HELE TIDEN NYE KURSER TIL – SÅ TJEK HJEMMESIDEN I LØBET AF DE KOMMENDE MÅNEDER
OG SE ALLE DE GODE KURSUSTILBUD I EFTERÅRET.

SKUESPILLERFORBUNDET.DK – DSF STUDIO

ÅRETS REUMERT 2013

5. MAJ VAR BIKUBENFONDEN FOR 15. GANG VÆRT FOR ÅRETS REUMERT.
HER ER ET UDVALG AF PRISMODTAGERNE VED FESTEN I OPERAEN.

Årets Kvindelige Hovedrolle: **Tammi Øst**
i Kirsebærhaven, Aalborg Teater

Årets Mandlige Hovedrolle: **Ole Lemmeke**
i Bang og Betty, Folketeatret

Årets Kvindelige Birolle: **Maria Rossing**
i Madame Bovary og Kagefabrikken, Det Kongelige Teater

Årets Mandlige Birolle: **Thomas Hwan**
i Macbeth, Madame Bovary og Kagefabrikken,
Det Kongelige Teater

Årets Sanger: **Ann Petersen**
i Tristan og Isolde, Den Jyske Opera

Årets Danser: **Gudrun Bojesen**
i Kameliadamen, Det Kongelige Teater

Årets Forestilling: **Skakten**, Aarhus Teater og CaféTeatret

Årets Børne-/ungdomsforestilling: **Dengang vi blev væk**,
Det Olske Orkester

Årets Opera: **Il Trittico**, Det Kongelige Teater

Årets Musikteater/show: **Love Never Dies**, Det Ny Teater

Årets Danseforestilling: **Men & Mahler**,
Granhøj Dans, co-produceret af Bora-Bora/DNA

Juryens Særpris: **Manifest 2083**, CaféTeatret

TALENTPRISER

Skuespiller Thue Ersted Rasmussen
Sanger Thomas Storm
Dramatiker Ghita Makowska Rasmussen
Sanger Josephine Andersson
Koreograf Stephanie Thomasen
Danser Magnus Christoffersen
Skuespiller Sofia Saaby Mehlum
Instruktør Maria Kjærgaard-Sunesen
Scenograf Nathalie Mellbye
Skuespiller Morten Klode

Fotograf Jakob Boserup og Bikubenfonden

DEADLINE TIL NÆSTE NUMMER: 12. AUGUST

TEATERFEST OG FOLKEMØDE

VIL DU VIDE, HVORDAN DET GIK, DA DER FØRSTE GANG BLEV AFHOLDT TEATERFESTIVAL I KØBENHAVN? VIL DU SE, HVAD DSF FIK UD AF AT DELTAGE I FOLKEMØDET PÅ BORNHOLM SAMMEN MED EN RÆKKE ANDRE KUNSTNER-ORGANISATIONER? SÅ LÆS SCENELIV EFTER SOMMERFERIEN.

DET KOMMER I DIN POSTKASSE IGEN 31. AUGUST.

REDAKTIONEN ØNSKER ALLE EN GOD SOMMER.

Foto: Folkemødet

KREATIVITET SKAL OGSÅ FORBEREDES

Foto: Henning Horth

Det var rørende i sidste nummer af Sceneliv at læse kulturminister Marianne Jelveds lille anekdote fra sin egen skoletid, om hvordan hendes lyst til at synge blev bremsset, fordi den aldrig blev næret i skolen. Hun holdt bare op, fordi hun ikke var god til det.

Mens jeg skriver disse linjer er de politiske forhandlinger om fremtidens folkeskole efter alt at dømme inde i en slutspurt. Præcis hvilken folkeskole, vi står med bagefter, er altså endnu uvist. Men lad os alle håbe, at det er en skole, hvor små piger og drenge bliver ved med at syge – uanset hvor talentfulde de måtte være fra begyndelsen.

Kulturministeren brugte selv anekdoten til at anslå sin vision om flere timer med kreative og håndværksmæssige fag i folkeskolen. Hun vil bl.a. forpligte skolerne til at samarbejde med lokalområdets kultur- og idrætsorganisationer om at stimulere børnene fysisk og kreativt.

En oplagt ide, som jeg kun på det kraftigste kan opfordre til at forfølge. For ganske nylig har Dansk Kunstnerråd fremlagt et forslag til en helt konkret indsats, hvor hver eneste skole opfordres eller forpligtes til en egentlig politik for de kreative og håndværksmæssige fag. Forslaget, som er udarbejdet sammen med de lærere, der underviser i disse fag, er sendt til kulturministeren.

I Dansk Skuespillerforbund og blandt medlemmerne ved vi, hvor stor værdi det har for børns udvikling dels at møde kunsten og dels at arbejde med de kunstneriske processer. De lærer ikke bare det mest indlysende: at forholde sig til kunst og de mere åndelige sider af tilværelsen. Kunst er også en af de allerbedste måder at sætte emner til debat, uanset om de er samfundsmæssige eller menneskelige. Endelig kan de kunstneriske arbejdsprocesser give børnene nogle af de kompetencer, som erhvervslivet vurderer vil være vigtige i fremtidens Danmark: evnen til at arbejde kreativt, udforskende og innovativt. Alt det ved vi bl.a.

fra huskunstnerordningen, hvor en række af forbundets medlemmer hvert år sammen med skoler og institutioner får støtte til at skabe fx teater, sang eller dans som en del af børnenes undervisning.

Derfor kan vi også kun bakke op om kulturministerens planer. Der kom dog lidt skår i min glæde, da jeg så en rundspørge, hvor landets skoleledere vurderede, at de ville skære i forberedelsen til idræt og de kreative fag.

Det er vel nok en udbredt misforståelse, at kunst er en spontan størrelse, som man altid bare kan improvisere frem på stedet. Alle os, der arbejder seriøst med kunst og kreativitet, ved, at det kræver lige så meget forberedelse som regnestykker eller en dansk stil – og ofte langt mere. Bare spørg nogle af de mange børn, der har lavet teater i undervisningen. Eller spørg en hvilken som helst huskunstner, der bruger mange uger på at forberede og skrive det koncept, som han eller hun ender med at anvende i undervisningen. Vi har flere gange her i bladet sat fokus på ordningen – senest i et interview med skuespiller Ditte Ilva Olsen. Hun sagde bl.a.: "Jeg tager børnene og de unge dybt seriøst, og derfor komme de også til at tage både mig og det, vi laver, seriøst."

Med sine ord i Sceneliv rammer hun så præcist hovedet på sømmet. Hvis ikke de ekstra timer til kreative fag blot skal aktivere børnene, men også rent faktisk udvikle dem og lære dem noget, så kræver det, at man tager arbejdet seriøst. Og det er lig med forberedelse. Min vision er, at de kreative fag i den nye folkeskole skal udstyre børnene med nogle af de innovative kompetencer, som bliver så vigtige for dem i voksenlivet. Hvis jeg deler denne vision med regeringen, kommunerne og de lokale skoleledere, så husk: Kreativitet kræver også forberedelse.

Katja Holm,
formand for Dansk Skuespillerforbund

POST

PP

DANMARK

MAGASINPOST SMP
ID NR. 42573

TEATER V

KRISTIAN HOLM
GORDON JOENSEN
FILIPPA KENNEDY
SUENSON

SKETCH SJOV

LIVE I VALBY 2013
23. MAJ - 22. JUNI

I SAMARBEJDE MED
HUMØRPOLITIET

SE TRAILER
PÅ

SKETCH-SJOV.DK

VALBY
KUNSTÅR
2013

VINDER AF
BEDSTE BØRNETEATER 2011
DANMARKS TEATERFORENINGER

SUCCESEN FORTSÆTTER
- NU PÅ 4. ÅR

DYRENE I HAKKEBAKKE SKOVEN

FRA 5 - 99 ÅR

★★★★★
JP

“...Forfriskende
moderne...”

★★★★★
Gregersdh.dk

★★★★★
Byenkaldet.dk

“...Yderst
overbevisende...”

★★★★★
Kulturkongen.dk

14. AUG - 1. SEP

EKSTRA VIFTEN I RØDOVRE 4.-6. OKT EKSTRA